

YÖNETMELİK

Nükleer Düzenleme Kurumundan:

NÜKLEER GÜVENCE YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde barışçıl amaçlı kullanılan nükleer maddeler ile nükleer yakıt çevrimi için özel olarak tasarlanmış veya hazırlanmış ekipman ve malzemelerin envanterinin bildirimine, tespitine ve takibine ilişkin hususları düzenlemek ve bu madde, ekipman ve malzemelerin yetkisiz olarak kullanılmasının, nükleer silah veya diğer nükleer patlayıcı aygıtlara dönüştürülmesinin önlenmesini ve bu yöndeki girişimlerin zamanında saptanmasını sağlamak üzere Kurum tarafından kurulan ulusal nükleer madde sayım ve kontrol sistemi çerçevesinde uyulacak usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 20/8/1981 tarihli ve 8/3527 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Arasında Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Andlaşmasına İlişkin Olarak Güvenlik Denetimi Uygulamasına Dair Anlaşma ve 7/6/2001 tarihli ve 2001/2643 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Andlaşmasına İlişkin Olarak Güvenlik Denetiminin Uygulanmasına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Arasındaki Anlaşmaya Ek Protokol çerçevesinde; tesisleri ve tesis dışı yerleri; nükleer maddeleri; nükleer yakıt çevrimi için özel olarak tasarlanmış veya hazırlanmış ekipman ve malzemeleri; nükleer yakıt çevrimine yönelik planları ve araştırma geliştirme faaliyetlerini; kaynak madde çıkarma ve işleme faaliyetleri yapan, nükleer madde bulunduran, kullanan, depolayan, işleyen, üreten, devreden, ithal veya ihraç eden, nükleer yakıt çevrimi için özel olarak tasarlanmış veya hazırlanmış ekipman ve malzemelerle ilgili faaliyet yürüten gerçek veya tüzel kişileri kapsar.

(2) Türkiye Cumhuriyeti sınırlarından transit geçirilen;

a) Nükleer maddeler,

b) Nükleer yakıt çevrimi için özel olarak tasarlanmış veya hazırlanmış ekipman ve malzemeler, bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 5/3/2022 tarihli ve 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanununun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası ile 95 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine ve 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bilmesi gereken ilkesi: Herhangi bir konu veya işi ancak görev veya sorumlulukları gereği öğrenmekle, incelemekle, gereğini yerine getirmekle ve korumakla yükümlü bulunanların yetkileri düzeyinde bilgi sahibi olmasını ve erişim sağlamasını,

b) Defter envanteri: Madde denkleştirme alanındaki iki fiziksel envanter alımı arasında yapılan envanter değişikliklerinin cebirsel toplamını,

c) Ek erişim: Ek Protokol uyarınca saha ve diğer yerlere, beyan edilmemiş nükleer madde ya da faaliyet olup olmadığının doğrulanması amacıyla UAEA denetçilerinin erişimini,

ç) Ek Protokol: 7/6/2001 tarihli ve 2001/2643 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Andlaşmasına İlişkin Olarak Güvenlik Denetiminin Uygulanmasına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Arasındaki Anlaşmaya Ek Protokolü,

d) Etkin kilogram: Nükleer madde sayım ve kontrol sisteminde kullanılan ve;

1) Plütonyum için kilogram cinsinden ağırlık,

2) Uranyum-235 veya uranyum-233 bakımından %1 veya daha fazla zenginleştirilmiş uranyum için kilogram cinsinden ağırlığının zenginliğinin karesi ile çarpımından elde edilecek değer,

3) Uranyum-235 veya uranyum-233 bakımından %0,5'ten daha fazla %1'den daha az zenginleştirilmiş uranyum için kilogram cinsinden ağırlığının 0,0001 ile çarpımından elde edilecek değer,

4) Toryum veya %0,5 ya da daha düşük zenginlikli tüketilmiş uranyum için kilogram cinsinden ağırlığının 0,00005 ile çarpımından elde edilecek değer,

olarak belirlenen özel birimi,

e) Fiziksel envanter: Bir madde denkleştirme alanı içerisindeki tüm nükleer maddelerin tanımlı bir prosedüre göre ölçülen veya hesaplanan yığın miktarlarının toplamını,

f) Gönderici alıcı farkı: Her bir yığın için gönderici madde denkleştirme alanında beyan edilen ile alıcı madde denkleştirme alanında ölçülen nükleer madde miktarları arasındaki farkı,

g) Güvence Denetimi Anlaşması (GDA): 20/8/1981 tarihli ve 8/3527 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Arasında Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Andlaşmasına İlişkin Olarak Güvenlik Denetimi Uygulamasına Dair Anlaşmayı,

ğ) İşletme kayıtları: Her bir madde denkleştirme alanı için;

1) Nükleer maddenin bileşim ve miktarındaki değişikliklerin belirlenmesinde kullanılan işletme verilerini,

2) Ölçüm cihazlarının kalibrasyonu, örnek alma ve analizlere ilişkin kayıtlar ile ölçüm sonuçlarının belirsizliklerini,

3) Fiziksel envanter alımına hazırlık aşamasında ve envanterin alınması sırasında yapılan faaliyetleri,

4) Herhangi bir şekilde envanterde meydana gelebilecek olan kayıp ve kazançların nedenleri ile nükleer madde envanterinin kontrolü için uygulanacak olan prosedürleri,

h) Kaynak madde: Doğada var olan izotopların karışımını içeren uranyum ve toryum ile tüketilmiş uranyum, toryum, bunlardan herhangi birinin metal, alaşım, kimyasal bileşik veya konsantre edilmiş hâli ve Kurumun belirleyeceği oranda yukarıdakilerden birini veya daha fazlasını içeren diğer maddeleri,

ı) Kilit Ölçüm Noktası (KÖN): Nükleer madde akışı veya envanterinin belirlenebilmesi için nükleer maddenin ölçülebilecek şekilde bulunduğu yeri,

i) Kurum: Nükleer Düzenleme Kurumunu,

j) Madde Denkleştirme Alanı (MDA): İçine veya dışına transfer edilen nükleer madde miktarının belirlenebildiği ve içindeki nükleer maddenin fiziksel envanterinin alınabildiği Kurumun uygun bulunduğu yeri,

k) Nükleer güvence: GDA ve Ek Protokol ile Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu diğer ilgili ikili veya çok taraflı uluslararası anlaşmalar ile üyeliklerinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere nükleer silahların yayılmasının önlenmesine yönelik yükümlülükleri,

l) Nükleer madde: Kaynak maddeler ve özel bölünebilir maddeleri,

m) Nükleer madde sayım ve kontrolü: GDA kapsamında; tesis ve tesis dışı yerlerdeki nükleer madde miktarlarını ve bu miktarlardaki değişiklikleri belirli süreler içinde tespit etmek, kayıt altına almak ve doğrulamak için yürütülen faaliyetleri,

n) Nükleer madde sayım ve kontrol personeli: Tesis veya tesis dışı yer sorumlusu tarafından, nükleer madde sayım ve kontrolüne ilişkin yetkilendirilen ve görevlendirilen, bu Yönetmelikte belirlenen niteliklere sahip kişiyi,

o) Nükleer madde sayım ve kontrol sistemi: Tesis veya tesis dışı yerlerde nükleer madde sayım ve kontrolü amacıyla kurulan, bu Yönetmelik kapsamındaki tüm sorumlulukların nasıl yerine getirileceğini detaylı olarak gösteren ve Tasarım Bilgisi Sualnamesi veya Tesis Dışı Yer Bilgi Sualnamesinde tanımlanan sistemi,

ö) Nükleer Transfer Uyarı Listesi: Nükleer güvence kapsamında ihracat kontrolüne tabi, nükleer alanda kullanılmak üzere özel olarak tasarlanmış veya hazırlanmış madde, malzeme, ekipman, sistem, bileşen ve ilgili teknolojiden oluşan eşya listesini,

p) Nükleer yakıt çevrimi: Nükleer maddenin dönüştürülmesi, zenginleştirilmesi, nükleer yakıt imalatı, nükleer yakıtların yeniden işlenmesi, plütonyum, yüksek zenginliğe sahip uranyum ya da uranyum-233 içeren atıkların işlenmesi ve reaktörler ile nükleer fisyon açısından kritik olabilen tesislere ilişkin faaliyetleri,

r) Nükleer yakıt çevrimi için özel olarak tasarlanmış veya hazırlanmış ekipman ve malzemeler: Ek Protokol Ek-II'de yer alan eşyayı,

s) Özel bölünebilir madde: Plütonyum-239, uranyum-233, uranyum-235 veya uranyum-233 izotopları bakımından zenginleştirilmiş uranyum veya bunlardan birini veya birden fazlasını içeren herhangi bir madde ile Kurumun belirleyeceği diğer bölünebilir maddeleri,

ş) Saha: Sınırları Kurum tarafından belirlenen, kapatılmış olanlar da dâhil bütün tesis veya tesis dışı yerler ve bunların hizmet binaları ile nükleer yakıt çevrimi için özel olarak tasarlanmış veya hazırlanmış ekipman ve malzemeler ile ilgili binaları içeren yeri,

t) Sayılamayan nükleer madde miktarı: Fiziksel envanter ve defter envanteri arasındaki farkı,

u) Sayım kayıtları: Her bir MDA için;

1) Defter envanterini belirlemek amacıyla artma ve azalmaları gösteren envanter değişikliklerini,

2) Envanterde bulunan yığınların yerlerini,

3) Fiziksel envanteri belirlemek için kullanılan ölçüm sonuçlarını,

4) Tespit edilen hataların gerekçeleri ile birlikte düzeltilmesine ilişkin kayıtları,

5) Gönderici alıcı farkları ile sayılamayan nükleer madde miktarına ilişkin açıklamaları,

ü) Tasarım Bilgisi Sualnamesi (TBS): Tesis tasarım bilgilerinin ayrıntılı olarak yer alacağı UAEA formatına uygun dokümanı,

v) Tesis: Nükleer reaktörler, nükleer fisyon açısından kritik olabilen tesisler, nükleer yakıt çevrimi kapsamında dönüştürme, zenginleştirme, imalat, yeniden işleme ve depolama tesisleri ile bir etkin kilogramdan daha fazla nükleer madde bulunduran yerleri,

y) Tesis dışı yer (TDY): Bir etkin kilogram veya daha az miktarda nükleer maddenin bulundurulduğu, kullanıldığı, depolandığı, üretildiği veya işlendiği ancak tesis olmayan yerleri,

z) Tesis Dışı Yer Bilgi Sualnamesi: Tesis dışı yere ait bilgilerin yer aldığı UAEA formatına uygun dokümanı,

aa) Tesis veya tesis dışı yer sorumlusu: Tesisler için yetkilendirilen kişiyi, tesis dışı yerler için ise işleten kişiyi,

bb) Tüketilmiş uranyum: İçeriğindeki uranyum-235 izotopu miktarı doğadaki miktardan daha az olan uranyumu,

cc) UAEA: Uluslararası Atom Enerjisi Ajansını,

çç) Yetkilendirilen kişi: 7381 sayılı Kanun kapsamındaki bir faaliyetin yürütülmesi için Kurum tarafından kendisine lisans, izin veya yetki belgesi verilen gerçek veya tüzel kişiyi,

dd) Yığın: Bir KÖN'de sayım amacıyla oluşturulan ve fiziksel form, kimyasal bileşim, ışınlanma durumu ile muhafaza kapları bakımından tek bir küme olarak tanımlanabilen nükleer madde grubunu,

ee) Yüksek zenginlikli uranyum: İçeriğindeki uranyum-235 izotopu miktarı %20 veya daha fazla zenginleştirilmiş uranyumu,

ff) Zenginleştirilmiş uranyum: İçeriğindeki uranyum-235 izotopu miktarı doğadaki miktardan daha fazla olan uranyumu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bildirimler

Ek Protokol bildirimleri

MADDE 5- (1) Bu Yönetmelik kapsamında aşağıda yer alan faaliyetleri gerçekleştiren gerçek veya tüzel kişiler, her takvim yılı içerisinde gerçekleşen faaliyetlere ilişkin bilgiyi takip eden yılın mart ayına kadar Kuruma bildirmekle yükümlüdür. Söz konusu bildirimlerin biçim ve içeriği Kurum tarafından belirlenir:

a) Nükleer madde kullanılsa dahi, nükleer yakıt çevrimine yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile bu faaliyetlere ilişkin proje veya yayın çalışmaları.

b) Nükleer yakıt çevrimi için özel olarak tasarlanmış veya hazırlanmış ekipman ve malzemelerle ilgili faaliyetler.

c) Uranyum ve toryum madeni çıkarma veya işleme faaliyetleri.

ç) Nükleer yakıt imalatı veya zenginleştirme yapmak için gerekli olan saflık ve bileşime sahip olmayan ancak miktarı bir ton veya üzeri olan uranyum ve toryum kaynak maddelerini bulundurma, ithalat veya ihracat faaliyetleri.

d) İçeriğinde plütonyum, yüksek zenginlikli uranyum ya da uranyum-233 bulunan atıkların işlenmesi veya depolanması faaliyetleri.

e) Nükleer yakıt çevrimi ile ilgili olarak gelecek on yıllık süre içerisinde yapılması planlanan faaliyetler.

f) Nükleer Transfer Uyarı Listesinde yer alan madde, malzeme ve ekipmanların ihracat faaliyetleri.

(2) Tesis veya tesis dışı yer sorumlusu, saha haritası ile sahada bulunan binaların kullanım amacına ve muafiyet kapsamında bulunan malzemelere ilişkin bilgileri takip eden yılın mart ayına kadar Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

(3) Kurum gerekli gördüğünde, gerçek veya tüzel kişilerden ilave bilgi ve belge talep edebilir.

Diğer bildirimler

MADDE 6- (1) Tesis veya tesis dışı yer sorumlusu, nükleer maddenin ithal veya ihraç edilmesi söz konusu olduğunda, nükleer madde alınmadan veya gönderilmeden en az otuz gün önce nükleer maddeye ilişkin aşağıda yer alan bilgileri Kuruma bildirmekle yükümlüdür:

a) Miktarı, fiziksel formu, kimyasal bileşimi, zenginliği veya izotopik bileşimi, kullanım amacı.

b) Taşıma paketi sayısı, taşıma kaplarının tanımları ve fotoğrafları.

c) Gönderici ve alıcı ülkenin adı.

ç) Taşıma şekli, taşıyıcı firma bilgisi.

d) Gönderme tarihi ile yaklaşık varış tarihi.

e) Türkiye gümrük bölgesine giriş yapacağı sınır kapısı.

f) İlgili mevzuat uyarınca fiziksel koruma gereklerinin yerine getirilme şekli.

g) Gönderme için paketleneceği veya gelen paketin açılacağı, tanımlanacağı, miktar ve bileşiminin doğrulanacağı yer ve tarihler.

ğ) Kurum tarafından bu fıkra kapsamında istenebilecek diğer bilgi ve belgeler.

(2) Kurum gerekli gördüğünde, gerçek veya tüzel kişilerden ilave bildirim talep edebilir. Bu bildirimler her talep için Kurum tarafından belirlenecek süre içerisinde yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Nükleer Madde Sayım ve Kontrol Sistemi

Nükleer madde sayım ve kontrolünün başlatılması

MADDE 7- (1) Nükleer yakıt imalatı ile zenginleştirmeye uygun bileşim ve saflıkta nükleer maddelerin üretilmesi veya ithal edilmesi ya da tespit edilmesi durumunda söz konusu maddeler için nükleer madde sayım ve kontrolü başlatılır.

(2) Tesis veya tesis dışı yer sorumlusu, bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirmek üzere bir nükleer madde sayım ve kontrol sistemi kurmakla yükümlüdür.

Tesisler için tasarım bilgisi sualnamesi

MADDE 8- (1) Tesisler için nükleer madde sayım ve kontrol sistemini de içeren TBS, yetkilendirilen kişi tarafından hazırlanarak Kuruma sunulur.

(2) Yeni kurulacak tesisler için TBS, tesis inşaatı başlamadan en az iki yüz on gün önce, öngörülen tasarıma göre hazırlanır ve Kuruma sunulur. TBS, nükleer maddenin tesise ilk girişinden en az iki yüz on gün önce tesisin inşa edildiği plana göre güncellenir ve Kuruma sunulur.

(3) TBS bilgilerinde değişiklik olması durumunda, TBS güncellenerek değişikliği takip eden otuz gün içerisinde Kuruma sunulur.

(4) TBS bilgilerinde hata veya eksiklik bulunması durumunda Kurum yetkilendirilen kişiden ilgili düzeltmelerin yapılmasını isteyebilir.

Tesis dışı yerler için bilgi sualnamesi

MADDE 9- (1) Tesis dışı yerler için nükleer madde sayım ve kontrol sistemini de içeren Tesis Dışı Yer Bilgi Sualnamesi, tesis dışı yerleri işleten kişi tarafından hazırlanarak Kuruma sunulur.

(2) Yeni kurulacak tesis dışı yerler için Tesis Dışı Yer Bilgi Sualnamesi, nükleer maddenin tesis dışı yere ilk girişinden en az on beş gün önce hazırlanır ve Kuruma sunulur.

(3) Tesis Dışı Yer Bilgi Sualnamesinde değişiklik olması durumunda, Tesis Dışı Yer Bilgi Sualnamesi güncellenerek değişikliği takip eden otuz gün içerisinde Kuruma sunulur.

(4) Tesis Dışı Yer Bilgi Sualnamesi bilgilerinde hata veya eksiklik bulunması durumunda Kurum yetkilendirilen kişiden ilgili düzeltmelerin yapılmasını isteyebilir.

Nükleer madde sayım ve kontrolünden muafiyet

MADDE 10- (1) Aşağıda yer alan miktar ve özelliklere sahip olan nükleer maddeler için nükleer madde sayım ve kontrolüne ilişkin muafiyet istenmesi durumunda, tesis veya tesis dışı yer sorumlusu Kuruma başvurur:

- Cihazlarda sensör bileşeni olarak kullanılan gram mertebesinde ya da daha az miktarlardaki nükleer maddeler.
- Plütonyum-238 içeriği kütlece %80'i aşan plütonyum.
- Nükleer olmayan amaçlar için kullanılacak olan nükleer maddeler.

(2) Muafiyet talebinin Kurum tarafından uygun bulunması durumunda ilgili nükleer maddeler, nükleer madde sayım ve kontrolünden muaf tutulur.

(3) Muafiyet kapsamındaki maddeler belirtilen amaç dışında kullanılamaz, üzerinde işlem yapılamaz ve nükleer madde sayım ve kontrolüne tabi nükleer maddeler ile bir arada depolanamaz.

(4) Tesis veya tesis dışı yer sorumlusunun talebi veya Kurum tarafından muafiyet koşullarının sağlanmadığına yönelik tespitte bulunulması durumunda Kurum muafiyeti kaldırabilir.

Nükleer madde sayım ve kontrolünün sona ermesi

MADDE 11- (1) İhracı gerçekleştirilen nükleer maddeler için nükleer madde sayım ve kontrolü sonlandırılır.

(2) Nükleer maddelerin herhangi bir nükleer faaliyette kullanılamayacak şekilde seyretiltiğinin veya tekrar nükleer madde kazanılamayacak bir atık hâline geldiğinin tespit edilmesi durumunda ilgili nükleer maddeler için nükleer madde sayım ve kontrolü sonlandırılır.

Tesis veya tesis dışı yer sorumlusunun yükümlülükleri

MADDE 12- (1) Tesis veya tesis dışı yer sorumlusu;

- Nükleer madde sayım ve kontrolü ile ilgili faaliyetlerin yürütülmesini ve Kuruma bildirimlerin yapılmasını,
- Nükleer madde sayım ve kontrol personelinin tayin edilmesini ve bu personelin UAEA veya Kurumun konuya ilişkin düzenleyeceği eğitim veya bilgilendirme seminerlerine katılmasını,
- Nükleer madde akışını ve stoklarını belirlemek amacıyla MDA kurulmasını ve KÖN'lerin tanımlanmasını,
- İşletme ve sayım kayıtlarının tutulmasını ve rapor hazırlama prosedürlerinin belirlenmesini,
- Hazırlanan prosedüre göre fiziksel envanterin belirlenmesini,
- İç denetimin gerçekleştirilmesini,
- Nükleer maddenin fiziksel olarak korunduğunun ve yerinde bulunduğunun tespiti için insan veya cihazlar tarafından uygulanan izleme tedbirleri ile nükleer maddenin bulunduğu kap veya odalara uygulanan, bozulmadan veya kırılmadan nükleer maddeye erişimin mümkün olmayacağı mühürleme tedbirleri dâhil detayları TBS'de belirlenen önlemlerin alınmasını,
- Nükleer madde sayım ve kontrol sistemine yönelik örnek alma usullerinin belirlenmesini,
- Nükleer madde sayım ve kontrol personeli tarafından hazırlanan bildirim, kayıt ve raporların zamanında ve eksiksiz olarak hazırlanmasını,

h) Sabit olarak yerleştirilen UAEA ve/veya Kurum ekipmanının olumsuz çevresel koşullardan etkilenmemesi için gerekli önlemlerin alınmasını, sağlamakla yükümlüdür.

Nükleer madde sayım ve kontrol personeli

MADDE 13- (1) Tesis veya tesis dışı yer sorumlusu, nükleer madde sayım ve kontrol personelini tayin eder ve Kuruma bildirir.

(2) Nükleer madde sayım ve kontrol personelinin aşağıda yer alan niteliklere sahip olması gerekir:

a) Tesis veya tesis dışı yer sorumlusunun belirleyeceği periyot ve yöntemlerle belgelenmiş; zihinsel uyanıklık, duygusal denge, sesli, yazılı ve görsel uyarıları algılayacak ve kendini ifade edebilecek iletişim becerileri ile hareket yeteneği kapsamında yeterli kapasiteye sahip olmak.

b) En az dört yıllık lisans eğitimi veren üniversitelerin ya da bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurt içindeki veya yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarının mühendislik ya da temel bilimler dallarının birinden mezun olmak.

c) Kurum veya UAEA tarafından düzenlenen nükleer madde sayım ve kontrol eğitimi veya bilgilendirme seminerine katılmış olmak.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Nükleer Madde Devir İşlemleri

Nükleer maddenin devri

MADDE 14- (1) Nükleer maddenin devredilecek olması durumunda tesis veya tesis dışı yer sorumlusu, nükleer maddeye ilişkin aşağıda yer alan bilgi ve belgeler ile Kuruma başvurur:

a) Nükleer maddenin miktarı, fiziksel formu, kimyasal bileşimi, zenginliği veya izotopik bileşimi ve kullanım amacı.

b) Nükleer maddeyi devralacak tesis veya tesis dışı yerin adı ve planlanan gönderilme tarihi ile devralıcının devri kabul ettiğine ilişkin taahhütname.

c) Taşıma şekli, taşıyıcı firma bilgisi.

ç) Taşıma paketi sayısı.

d) İlgili mevzuat uyarınca fiziksel koruma gereklerinin yerine getirilme şekli.

e) Kurum tarafından bu kapsamda istenebilecek diğer bilgi ve belgeler.

(2) Kurum tarafından uygun bulunması durumunda, nükleer madde Kurumun belirleyeceği süre içerisinde devredilir.

(3) Nükleer maddenin Kurum tarafından belirlenecek süre içerisinde devredilmediği durumlarda Kuruma tekrar başvuruda bulunulması gerekir.

(4) Nükleer maddeyi devralan ve devreden tesis veya tesis dışı yer sorumluları, 15 inci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca, envanter değişikliği raporunu Kuruma sunar.

(5) Tesis veya tesis dışı yerlerde bulunan nükleer madde içeren ekipman veya malzemelerin tamir, bakım gibi nedenlerle bulunduğu yerin dışına çıkarılmasını gerektiren durumlar devir kapsamı dışındadır. Ancak bu kapsamda nükleer maddenin yer değiştirmesini gerektiren işlemler, Kurum tarafından uygun bulunması durumunda gerçekleştirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Raporlar

Sayım raporları

MADDE 15- (1) Sayım raporları; envanter değişikliği raporu, fiziksel envanter listesi ile madde denkleştirme raporlarından oluşur. Bu raporlara ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

(2) Tesis veya tesis dışı yer sorumlusu nükleer madde sayım ve kontrolüne ilişkin sayım raporlarını bu Yönetmelik hükümlerine göre Kuruma sunar.

(3) Envanterde değişiklik olması durumunda on iş günü içerisinde envanter değişikliği raporu Kuruma sunulur.

(4) Her takvim yılında en az bir defa fiziksel envanter alımı gerçekleştirilir ve on iş günü içinde fiziksel envanter listesi Kuruma sunulur.

(5) Her fiziksel envanter alımında madde denkleştirme raporu hazırlanır ve fiziksel envanter listesi ile birlikte Kuruma sunulur.

(6) Sayım raporlarına ilişkin Kurum tarafından istenen ek bilgiler Kurumun belirlediği süre içerisinde Kuruma sunulur.

Olağandışı durumlar

MADDE 16- (1) Tesis veya tesis dışı yer sorumlusu;

a) Nükleer madde kaybı veya kayıp olan nükleer maddenin bulunması gibi durumlarda,

b) UAEA veya Kuruma ait özel mühürlerin veya gözetim cihazlarının herhangi bir nedenle zarara uğraması durumunda,

c) Nükleer maddenin yer değiştirmesi durumunda,

ç) Nükleer maddenin uluslararası transferinde nükleer maddenin kaybolduğu düşüncesine yol açacak önemli bir gecikme meydana gelmesi durumunda,

en geç yirmi dört saat içerisinde durumu Kuruma yazılı olarak bildirir.

(2) Tesis veya tesis dışı yer sorumlusu birinci fıkrada belirtilen olağandışı durumlarla ilgili alınan tedbirleri içeren ayrıntılı raporu en geç üç iş günü içinde Kuruma sunar.

ALTINCI BÖLÜM

Denetim Faaliyetleri

Ulusal denetim faaliyetleri

MADDE 17- (1) Tesis veya tesis dışı yerler, bu Yönetmelik kapsamında bildirim yükümlülüğü bulunan yerler ve nükleer madde ihbarı veya bilgisi alınan yerler Kurumun nükleer güvence denetimine tabidir.

(2) Tesis veya tesis dışı yer sorumlusu denetim öncesinde iş güvenliği, radyasyon güvenliği, fiziksel koruma gibi hususlarla ilgili erişime kapalı alanları gerekçeleri ile birlikte Kuruma bildirir.

(3) Denetimler, Kurum tarafından hazırlanan ve gerektiğinde güncellenen yıllık denetim programına uygun olarak gerçekleştirilir. Kurum, tesislere her takvim yılında en az bir defa olmak üzere denetim gerçekleştirir ve ardışık iki denetimin arası 14 aydan fazla olamaz.

(4) Kurum tarafından gerçekleştirilen denetimler; denetlenenin nükleer güvenceye ilişkin asli sorumluluğunu azaltmaz, tesis veya tesis dışı yer sorumlusu tarafından veya onun adına yürütülen kontrol, iç denetim veya doğrulama faaliyetlerinin yerine geçmez.

(5) Denetime ilişkin diğer hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

İç denetim

MADDE 18- (1) Yılda en az bir defa nükleer madde sayım ve kontrol sisteminin etkinliğini ve personelin görevlerini uygun şekilde yerine getirip getirmediğini kontrol etmek amacıyla tesis veya tesis dışı yer sorumlusu tarafından iç denetim gerçekleştirilmesi sağlanır. Gerçekleştirilen iç denetim; biçim ve içeriği Kurum tarafından belirlenen iç denetim raporları ile kayıt altına alınır.

(2) Tesis veya tesis dışı yer sorumlusu, iç denetim sırasında tespit edilen hususlarla ilgili mümkün olan en kısa zamanda düzeltici önlemler alır; varsa tespit edilen hususlara ilişkin düzeltici faaliyetler de dâhil olmak üzere hazırlanan iç denetim raporlarını iç denetimi takip eden otuz gün içerisinde Kuruma sunar.

UAEA denetim faaliyetleri

MADDE 19- (1) UAEA, Türkiye’de bulunan tesis veya tesis dışı yerlere GDA ve Ek Protokol kapsamında tasarım bilgisi doğrulaması, fiziksel envanter doğrulaması ve ek erişim faaliyetleri gerçekleştirebilir. Bu faaliyetler, görev ve yetkileri GDA ve Ek Protokolde yer alan esaslara uygun olarak belirlenen UAEA denetçileri tarafından gerçekleştirilir. Denetim faaliyetlerinde UAEA denetçilerine Kurumun denetim görevlisi eşlik eder.

(2) Kurum, UAEA denetim faaliyetleri ile ilgili bilgi aldıktan sonra denetim tarihini, denetlenecek yerleri ve denetçilerin isimlerini tesis veya tesis dışı yere bildirir.

(3) UAEA denetim faaliyetleri ile ilgili, erişim prosedürlerine ve denetime tabi olanların sorumluluklarına dair usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

(4) UAEA denetçileri, Ek Protokol hükümleri uyarınca tesis ya da tesis dışı yer kapsamı dışında bulunan yerlere de ek erişim sağlayabilir. Ek erişimlerde UAEA denetçilerine Kurumun denetim görevlisi eşlik eder.

(5) UAEA denetçilerinin denetim faaliyeti sırasında örnek alması durumunda Kurumun denetim görevlisi de aynı yerlerden örnek alır ve gerek görmeleri durumunda analiz edilmesini sağlar.

(6) Tesis veya tesis dışı yer sorumlusu tarafından UAEA denetçilerine ve denetim faaliyetine eşlik eden Kurumun denetim görevlisine talep edilmesi durumunda aktif ve/veya pasif dozimetre sağlanır, denetim faaliyeti sırasında maruz kaldıkları radyasyon dozu kayıt altına alınır ve en geç bir ay içerisinde Kuruma yazılı olarak bildirilir.

(7) Tesis veya tesis dışı yerin nükleer güvence kapsamında fiili sorumluluğu sona ermiş olsa dahi GDA ve Ek Protokol uyarınca UAEA’ya bilgi sağlama yükümlülüğü ve UAEA denetçilerinin erişim hakkı devam eder.

YEDİNCİ BÖLÜM

Özel Hükümler

Verilerin gizliliği ve saklama süresi

MADDE 20- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre tutulan kayıtlar, raporlar ve yapılan bildirimler, Kurum tarafından belirlenen gizlilik derecesine sahiptir. Tesis veya tesis dışı yer sorumlusu, bu kayıtları, raporları ve bildirimleri tesis veya tesis dışı yerin nükleer güvence kapsamında fiili ve hukuki sorumlulukları sona erinceye kadar gizlilik derecesine ve bilmesi gereken ilkesine uygun olarak elektronik ve yazılı şekilde saklamak, paylaşmak ve kullanmakla yükümlüdür.

UAEA ile iletişim

MADDE 21- (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki tüm faaliyetlerde, UAEA ile iletişim Kurum tarafından sağlanır.

(2) GDA ve Ek Protokol uyarınca UAEA’ya aktarılabilecek bilgi ve veriler, Kurum tarafından belirlenen gizlilik derecesine uygun olarak iletilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yaptırımlar

MADDE 22- (1) Nükleer güvence ile ilgili mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi hâlinde idari yaptırım uygulanır. İdari yaptırımlara ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 23- (1) 25/1/2020 tarihli ve 31019 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nükleer Güvence Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta, birinci fıkra ile yürürlükten kaldırılan Nükleer Güvence Yönetmeliğine yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte, bu Yönetmeliğin kapsamına giren ve inşaatı veya faaliyeti devam etmekte olan tesis veya tesis dışı yerler, bu tarihten itibaren en geç altı ay içerisinde bu Yönetmelik hükümlerinde belirtilen bildirim ve raporları Kuruma sunmakla yükümlüdür.

Yürürlük

MADDE 24- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.